

JAVNE NABAVKE

1,33

PREGLED REALIZACIJE PREPORUKA BK

Preporuke:	Prvobitno date u BK:	Značajan napredak	Određeni napredak	Bez napretka
Unapređenje administrativnog i ekspertskog kapaciteta Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Državne revizorske institucije kako bi one efikasno nadgledale planiranje i izvršenje javnih nabavki.	2013			√
Uspostavljanje bliže saradnje između, sa jedne strane, Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Upravnog suda u cilju razmene znanja i informacija.	2022			√
Ugovaranje izuzeća od primene Zakona o javnim nabavkama u međunarodnim sporazumima sa trećim zemljama treba biti značajno smanjeno.	2022		√	

STANJE

23. decembra 2019. godine, Skupština Republike Srbije je usvojila Zakon o javnim nabavkama (Sl. Glasnik RS br. 91/2019, u daljem tekstu: Zakon). Zakon je stupio na snagu 01.01.2020. godine, a primena Zakona otpočela je 01.07.2020. godine i on je značajnoj meri usklađen sa pravnim tekovinama EU odnosno Direktivom 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26.02.2014. o javnim nabavkama i ukidanju Direktive 2004/18/EC i Direktive 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. o nabavkama od strane subjekata koji posluju u sektorima vodoprivrede, energije, transporta i poštanskih usluga i ukidanju Direktive 2004/17/EC.

26. oktobra 2023, Skupština Srbije je usvojila izmene Zakona o javnim nabavkama. Izmene će stupiti na snagu 1 januara 2024. godine i po mišljenju Saveta predstavljaju pomak u unapređenju transparentnosti, zakonitosti i efikasnosti javnih nabavki. Naime, uvodi se obaveza učešća službenika za javne nabavke u postupcima čija vrednost prelazi određene pragove, ugovaranje postaje transparentnije. Pravi se i pomak u žalbenim procedurama. Kvalitet ugovaranja za određene usluge postaje načelno prioritet jer cena više nije odlučujući kriterijum dodele (npr. arhitektonske usluge, računarske usluge i sl.). Konačno, po prvi put se stavlja značajno mesto i zaštiti životne sredine na šta sada naručioci moraju voditi računa prilikom planiranja i realizacije javnih nabavki.

POBOLJŠANJA

Tržište javnih nabavki u Republici Srbiji u 2022. godini držalo

je 9,34% GDP-a što je više u odnosu na 2021. godinu kada je ono iznosilo 8,93 %. Prosečan broj ponuda po postupku je ostao na stabilnih 2.5 ali to je ipak manje od proseka iz 2017. godine kada je prosečan broj ponuda po postupku bio 3. Učešće ugovora koji su dodeljeni inostranim ponuđačima je ostao na niskih 1%.

Kada je pitanju zastupljenost pregovaračkih postupaka bez objavljivanja javnog poziva u vrednosti dodeljenih ugovora ona je iznosila 1,29% što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Vrednost javnih nabavki koje su izuzete od primene Zakona o javnim nabavkama iznosila je oko 4,4 milijardi evra od čega najveći procenat (27.69%) odnosi na sektorske naručioce.

PREOSTALI PROBLEMI

Tokom prethodne godine, bilo je ograničenog napretka u polju borbe protiv korupcije i zaštiti integriteta u postupcima javnim nabavkama.

Takođe, međunarodni sporazumi sa trećim zemljama i dalje krše princip jednakog tretmana ponuđača, zabranu diskriminacije, transparentnost i zaštitu konkurencije. Primena ovih sporazuma često nije u skladu sa usvojenim rešenjima kako u domaćem, tako i u zakonodavstvu Evropske unije. u 2023 je došlo do ukidanja Zakona o linijskoj infrastrukturi koji je otvarao prostor za diskreciono odlučivanje je dobra vest.

Kapaciteti Republičke komisije za zaštitu prava u

postupcima javnih nabavki i Uprave za javne nabavke i da odlučuje u složenim i brojnim predmetnima ostaju i dalje su limitiran. Takođe, stručni kapaciteti Upravnog suda dalje niski zbog nedostatka adekvatne obuke.

PREPORUKE SAVETA

- Unapređenje administrativnog i ekspertskog kapaciteta Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Državne revizorske institucije kako bi one efikasno nadgledale planiranje i izvršenje javnih nabavki.
- Uspostavljanje bliže saradnje između, sa jedne strane, Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Upravnog suda u cilju razmene znanja i informacija.
- Ugovaranje izuzeća od primene Zakona o javnim nabavkama u međunarodnim sporazumima sa trećim zemljama treba biti značajno smanjeno.